

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРАЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
MINISTRY OF SCIENCE AND HIGHER EDUCATION OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

А.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУАЗИЯ ҰАТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ А.Н. ГУМИЛЕВА
L.N. GUMILYOV EURASIAN NATIONAL UNIVERSITY

«ҰАТТЫҚ ВАЛЮТАНЫҢ ТҰРАҚТЫЛЫҒЫ МЕМЛЕКЕТТІҢ
ҚАРЖЫЛЫҚ КАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ФАКТОРЫ РЕТІНДЕ»
Қазақстан Республикасының ұлттық валютасының 30 жылдығына арналған
халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясының
МАТЕРИАЛДАР ЖИНАҒЫ

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ

Международной научно-практической конференции,
посвященная 30-летию национальной валюты Республики Казахстан
«СТАБИЛЬНОСТЬ НАЦИОНАЛЬНОЙ ВАЛЮТЫ КАК ФАКТОР
ОБЕСПЕЧЕНИЯ ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ГОСУДАРСТВА»

COLLECTION OF REPORTS

of the international scientific and practical conference dedicated to the 30th anniversary
of the national currency of the Republic of Kazakhstan
«STABILITY OF THE NATIONAL CURRENCY AS A FACTOR OF ENSURING
FINANCIAL SECURITY OF THE STATE»

АСТАНА, ASTANA,
2023

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ Л.Н. ГУМИЛЕВА

MINISTRY OF SCIENCE AND HIGHER EDUCATION OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN
L.N. GUMILYOV EURASIAN NATIONAL UNIVERSITY

**"ҰЛТТЫҚ ВАЛЮТАНЫҢ ТҰРАҚТЫЛЫҒЫ МЕМЛЕКЕТТІҢ ҚАРЖЫЛЫҚ
ҚАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ФАКТОРЫ РЕТІНДЕ"**
Қазақстан Республикасының ұлттық валютасының 30 жылдығына арналған
халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясының
МАТЕРИАЛДАР ЖИНАҒЫ

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
Международной научно-практической конференции, посвященная 30-летию
национальной валюты Республики Казахстан
**«СТАБИЛЬНОСТЬ НАЦИОНАЛЬНОЙ ВАЛЮТЫ КАК ФАКТОР ОБЕСПЕЧЕНИЯ
ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ГОСУДАРСТВА»**

COLLECTION OF REPORTS
of the international scientific and practical conference dedicated to the 30th anniversary of the
national currency of the Republic of Kazakhstan
**"STABILITY OF THE NATIONAL CURRENCY AS A FACTOR OF ENSURING
FINANCIAL SECURITY OF THE STATE"**

ASTANA, 2023

ӘОЖ 336(075.8)
КБЖ 65.261
М17

Редакциялық алқа:

Мақыш С.Б. – Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ Басқарма мүшесі – академиялық мәселелер жөніндегі проректоры
Жағыпарова А.О. – Экономика факультінің деканы
Ажмухамедова А.А. – Экономика факультеті деканының ғылыми жұмыстар жөніндегі орынбасары
Мажитов Д.М. – «Қаржы» кафедрасының профессоры
Бұлақбай Ж.М. – «Қаржы» кафедрасының меңгерушісі
Майдырова А.Б. – «Экономика және кәсіпкерлік» кафедрасының меңгерушісі
Сембиева Л.М. – «Мемлекеттік аудит» кафедрасының меңгерушісі
Аманова Г.Д. – «Есеп және талдау» кафедрасының меңгерушісі
Муталиева Л.М. – «Туризм» кафедрасының меңгерушісі
Мухияева Д.М. – «Менеджмент» кафедрасының меңгерушісі
Алина Г.Б. – «Бизнес және басқару» факультетінің деканы, Esil University

М17 «Ұлттық валютаның тұрақтылығы мемлекеттің қаржылық қауіпсіздігін қамтамасыз ету факторы ретінде» Қазақстан Республикасы Ұлттық валютасының 30 жылдығына арналған халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясы. – Астана: Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ, 2023. – 787 б. Международная научно-практическая конференция, посвященная 30-летию национальной валюты Республики Казахстан **«Стабильность национальной валюты как фактор обеспечения финансовой безопасности государства»**. – Астана: ЕНУ имени Л.Н. Гумилева, 2023. – 787 с. International scientific and practical conference dedicated to the 30 thanniversary of the national currency of the Republic of Kazakhstan **«Stability of the national currency as a factor of ensuring financial security of the state»**. – Astana: L.N. Gumilyov ENU, 2023. – 787 p.

ISBN 978-601-337-909-8

Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференцияның еңбектер жинағында мемлекеттің қаржылық қауіпсіздігін қамтамасыз ету және Қазақстан Республикасы ұлттық валютасының тұрақтылық факторлары қарастырылған.

В сборнике трудов международной научно-практической конференции рассмотрены факторы обеспечения финансовой безопасности государства и стабильности национальной валюты Республики Казахстан.

In the collection of works of the international scientific and practical conference, factors of ensuring the financial security of the state and the stability of the national currency of the Republic of Kazakhstan are considered.

ISBN 978-601-337-909-8

ӘОЖ 336(075.8)
КБЖ 65.261

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2023

ИНКЛЮЗИВТІ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУ ЖАҒДАЙЫНДА ҰЛТТЫҚ ВАЛЮТАНЫҢ ТҰРАҚТЫЛЫҒЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

Сапиолдаева Б.Қ.

Ғылыми жетекші – Хасенова К.К., э.ғ.к., доцент

Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана қ.,
balim.kairatova@gmail.com

Аңдатпа. Мақалада Қазақстандағы қазіргі инклюзивті экономикалық даму жағдайындағы ұлттық валютаның тұрақтылығын қамтамасыз етумен байланысты басқарудағы басым бағыт ретінде қаржылық сауаттылық қарастырылған. 2020-2022 жылдар бойынша қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі жүргізген әлеуметтік зерттеу нәтижелері көрсетілген. Зерттеу нәтижелерінің қортындысы бойынша Қазақстанда әлі де меншікті қаражатты басқару және қаржылық алаяқтыққа бой алдыру бойынша мәселелердің өзектілігі байқалған және оған дәлел ретінде 2018-2022 жылдардағы несие көлемі мен 2020-2022 жылдардағы халықтың несиелік жүктемесі талданған. Мәселені шешуде шетелдік тәжірибелерді қолдану, яғни қаржылық сауаттылықты білім беру бағдарламасына енгізу бойынша ұсыныстар жасалған.

Түйінді сөздер: инклюзивті экономика, валюта тұрақтылығы, қаржылық сауаттылық, тұтынушылық несие, несиелік жүктеме.

Аннотация. В статье финансовая грамотность рассматривается как приоритетное направление в управлении, связанное с обеспечением стабильности национальной валюты в условиях современного инклюзивного экономического развития Казахстана. Представлены результаты социологического исследования, проведенного агентством по регулированию и развитию финансового рынка за 2020-2022 годы. По итогам проведенного исследования, в Казахстане по-прежнему наблюдается актуальность вопросов по управлению собственными средствами и подверженности финансовому мошенничеству, и в качестве доказательства проанализированы объемы кредитования в 2018-2022 годах и кредитная нагрузка населения в 2020-2022 годах. Разработаны рекомендации по применению зарубежного опыта в решении проблемы, т. е. по включению финансовой грамотности в образовательную программу.

Ключевые слова: инклюзивная экономика, валютная стабильность, финансовая грамотность, потребительский кредит, кредитная нагрузка

Abstract. The article considers financial literacy as a priority direction in management related to ensuring the stability of the national currency in the conditions of modern inclusive economic development of Kazakhstan. The results of a sociological study conducted by the Agency for Regulation and Development of the Financial Market for 2020-2022 are presented. According to the results of the study, Kazakhstan continues to see the relevance of issues related to the management of its own funds and exposure to financial fraud, and as evidence, the volume of lending in 2018-2022 and the credit burden of the population in 2020-2022 are analyzed. Recommendations have been developed on the application of foreign experience in solving the problem, i.e. on the inclusion of financial literacy in the educational program.

Key words: inclusive economy, currency stability, financial literacy, consumer credit, credit load

Инклюзивті экономика – құндылықтарды бөлудің әділ және тең жүйесін құруды көздейтін экономикалық тұжырымдама. Бұл тұжырымдама әлемде соңғы 10 жылда өзекті тақырыптардың біріне айналды. Қазақстанда инклюзивті экономика концепциясына 2020 жылдан бастап ерекше көңіл бөліне басталды.

Инклюзивті экономиканың негізгі мақсаты - әр адамның білім беру, жұмыспен қамту, кәсіпкерлік және қаржылық тәуелсіздік саласында тең мүмкіндіктері бар экономикалық жүйені құру

Инклюзивті экономикалық даму мен ұлттық валюта тұрақтылығы бір-бірімен тығыз байланысты:

Валютаның тұрақтылығының инклюзивті экономикалық дамуға әсері	Инклюзивті экономикалық даму валютаның тұрақтылығына әсері
<p>- Инфляцияны төмендету: тұрақты валюта инфляцияны ұстап тұруға көмектеседі. Инфляция жоғары болған кезде өмір сүру құны артады, бұл халықтың кедей және осал топтарына теріс әсер етеді. Тұрақты валюта бағаның өсуін тежеуге көмектеседі және халықтың сатып алу қабілетін қолдайды.</p> <p>- Инвестициялық ахуалды жақсарту: валютаның тұрақтылығы елді шетелдік инвесторлар үшін тартымды етеді, бұл инвестициялардың өсуіне және жұмыс орындарының құрылуына әкелуі мүмкін.</p> <p>- Қаржылық қызметтерге қолжетімділікті кеңейту: тұрақты валюта қаржы секторының дамуына және халықтың барлық топтары үшін қаржылық қызметтерге қолжетімділікті кеңейтуге ықпал етуі мүмкін.</p>	<p>- Тұрақты экономикалық өсу: инклюзивті даму халықтың барлық топтарының экономикалық процеске қатысуы үшін жағдай жасауды білдіреді. Бұл өсу, өз кезегінде, валютаның тұрақтылығына ықпал етуі мүмкін.</p> <p>- Өмір сүру сапасын арттыру: инклюзивті даму сонымен қатар өмір сүру сапасын арттыруға және ел халқының барлық топтарының мүмкіндіктерінің теңдігін қамтамасыз етуге бағытталған. Бұл әлеуметтік тұрақтылықтың жақсаруына, демек, валютаның тұрақтылығына әкелуі мүмкін.</p>

Кесте – 1. Ескерту – автормен құрастырылған.

Дүниежүзілік банктің 2023 жылы жасалған жаңа талдауында Қазақстанға инклюзивті және тұрақты өсуге қол жеткізу үшін мемлекеттік қаржыны нығайту қажет екендігі аталып өтті. Бұдан инклюзивті экономиканың дамуы жағдайында ұлттық валютаның тұрақтылығын қамтамасыз етумен байланысты басқарудағы өзекті бағыттардың бірі қаржы нарығы, соның ішінде қаржылық сауаттылықты ерекше қарастырып өтуге болады. Себебі қазір халықтың қаржылық білімін арттыру - қаржылық тұрақтылық пен қоғамдық әл-ауқатты қамтамасыз етудің басты шарты болып табылады.

Қаржылық сауаттылық дегеніміз:

- 1) Қаржылық қызметтер мен құралдарды пайдалана білу;
- 2) Меншікті қаржы қаражатын басқару дағдылары;
- 3) Халықтың қаржы жүйесі, оның жұмыс істеу қағидаттары, сондай-ақ қаржы қызметтері саласындағы тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы хабардар болу деңгейі.[1]

Халықтың қаржылық сауаттылық деңгейі ұлттық валютаның тұрақтылығына бірнеше жолмен әсер етуі мүмкін:

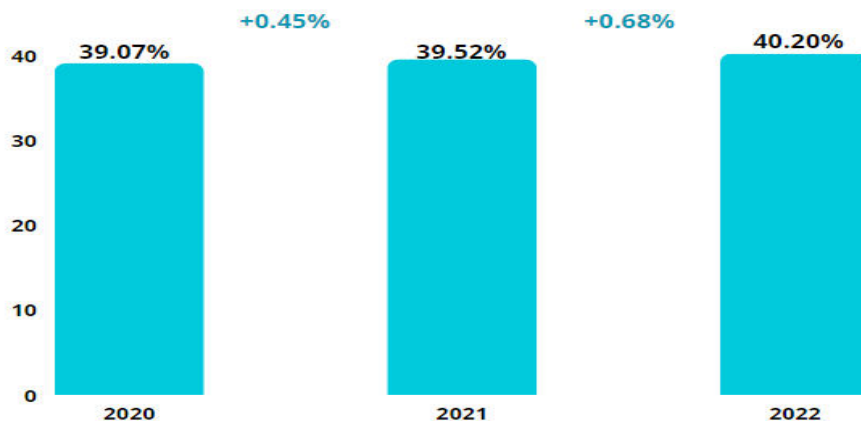
- Жеке қаржыны басқару: қаржылық сауатты адамдар өз ақшаларын жақсы басқарады. Нәтижесінде адамдар жинақтау, инвестициялау және шығындар туралы неғұрлым негізделген шешімдер қабылдай алады, бұл қаржылық дағдарыстардың ықтималдығын азайтуы мүмкін.

- Экономикалық процестерді түсіну: қаржылық сауатты адамдар инфляция және дефляция сияқты экономикалық процестерді және олардың ұлттық валютаның сатып алу қабілетіне қалай әсер ететінін жақсы түсінеді. Бұл оларға ақшаларын қашан және қалай пайдалану керектігі туралы дұрыс шешім қабылдауға көмектеседі.

- Қаржы жүйесіне қатысу: қаржылық сауатты адамдар қаржы жүйесіне белсенді қатысады. Мысалы банктік шоттар ашу, бағалы қағаздарға инвестициялау немесе сақтандыру полистерін сатып алу. Бұл қаржы жүйесінің тұрақтылығына ықпал ете алады.

- Алаяқтық қаупін азайту: қаржылық сауатты адамдар қаржылық алаяқтық белгілерін жақсы тани алады және оларға қатысудан аулақ болады. Бұл қаражаттың жоғалуын болдырмауға және ұлттық валютаның тұрақтылығын сақтауға көмектеседі.

Қазақстан халқының қаржылық сауаттылық деңгейіне шолу жасайтын болсақ:

Сурет 1 – Қазақстандағы қаржылық сауаттылық деңгейі. Ескерту – сурет [2] деректер негізінде автормен құрастырылған.

Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі жүргізген әлеуметтік зерттеу нәтижелерінен көріп тұрғанымыздай, Қазақстан халқының қаржылық сауаттылық деңгейі 2020 жылы 39,07 %-ды, 2021 жылы 39,52 %-ды, 2022 жылы 40,20 %-ды құрады. Агенттік қаржылық сауаттылық деңгейін 2020 жылдан бастап 3 негізгі компонент бойынша өлшейді: меншікті қаржы қаражатын басқару, қаржылық қызметтерді пайдалану мүмкіндігі және қаржы жүйесі туралы хабардар болу. 2022 жылдан бастап зерттеуге «қаржылық алаяқтық» және «мүгедектердің қаржылық сауаттылығы» тақырыптары бойынша компоненттер қосылған болатын. 2022 жылы зерттеуге қатысқан респонденттер саны 2550 адамды құраған. Олар еліміздің барлық өңірлері мен республикалық маңызы бар қалалардан қатысқан.

Зерттеу нәтижелеріне тоқталатын болсақ:

1. Меншікті қаржыны басқару бойынша: Сауалнама бойынша 30 жастан асқан респонденттер қаржылық менеджмент дағдыларына көбірек ие. Себебі олар барлық шоттарды уақытында төлейді (48,6%), сатып алу қабілеттерін өлшейді (46,2%) және кірістер мен шығындарды мұқият бақылайды (43,8%). Алайда, жас және аға буын респонденттері өздерінің шығындары кірістерден асып түсетіндігімен келіседі (сәйкесінше 12,9% және 15,5%)

2. Қаржылық қызметтерді пайдалану мүмкіндігі бойынша: Сауалнамаға қатысқандардың көпшілігі несие мен депозиттің не екенін жақсы біледі. Сауалнама 18-29 жас аралығындағы халық арасында қаржы-несие ұйымдарының қызметтері туралы үлкен хабардарлықты көрсетті. Өкінішке орай, респонденттердің көпшілігі сақтандыру, инвестициялау және бағалы қағаздар нарығы туралы хабардарлығы аз.

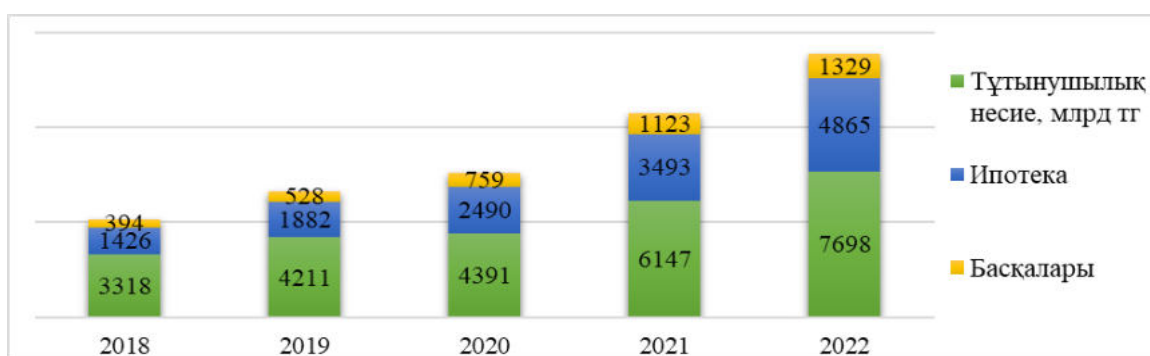
3. Қаржы жүйесі туралы хабардар болу бойынша: Жалпы, халық қаржы ұйымдары тарапынан құқықтардың бұзылуы анықталған кезде қандай органдарға жүгіну туралы: ҚР Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігінің қаржы қызметтерін тұтынушылардың құқықтарын қорғау департаментіне (29,5%), заңгерлерге (29,1%), ҮЕҰ-ға (25,3%).

4. Қаржылық алаяқтық бойынша: Респонденттердің жартысынан көбі қаржылық алаяқтықпен кездескен (55,8%). Көбінесе бұл телефондық алаяқтық (34,2%) және интернеттегі алаяқтық (32,7%). Сауалнамаға қатысқандардың 21,6% – ы қаржылық

пирамидаларға тап болған, ал 11,5% - ы төлем карталарының алаяқтарына ұшыраған. Алаяқтардың айла-амалдарына берілу көбінесе аға буынға қауіп төндіреді, өйткені сауалнамаға қатысқандардың 50,7% - ы (63 жастан жоғары) алаяқтыққа ұшыраған. Алаяқтыққа тап болған жағдайларда не істеу керектігі туралы азаматтардың хабардарлық деңгейі: респонденттер көбінесе интернеттен ақпарат іздейді (37,9%) немесе құқық бұзушымен одан әрі байланысты үзеді (29,8%). Бұл ретте құқық қорғау органдарына көмек сұрап жүгінудің төмен деңгейі (3,1%) қылмыскерлерді әшкерелеу мүмкіндігінің болмауы тәуекелдерін жоғарылатады.

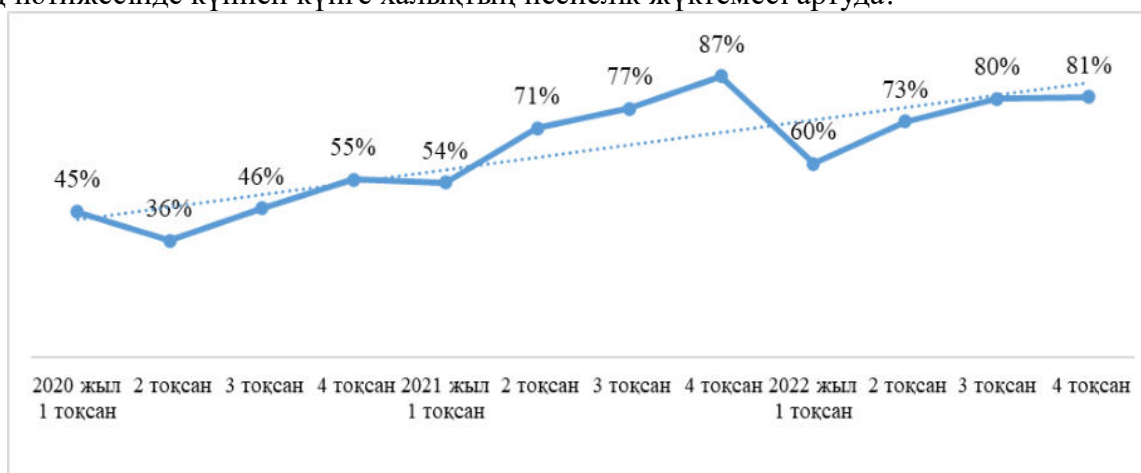
5. Мүгедектігі бар адамдардың қаржылық сауаттылығы бойынша: Респонденттер (66,6%-ы) қаржы мекемелеріне физикалық қолжетімділік деңгейін орташа бағалайды – оны «5» - тен «3» баллға бағалайды. Негізгі мәселелер: пандустардың болмауы (35,5%), сурдоаудармашылардың болмауы (26,9%), қызметкерлер тарапынан тиісінше назар аудармау (40,2%).

Зерттеу нәтижесінің қортындысы бойынша Қазақстанда әлі де меншікті қаражатты басқару және қаржылық алаяқтыққа бой алдыру бойынша мәселелердің өзектілігін көруге болады. Меншікті қаражатты дұрыс басқара алмау қазіргі таңда тұтынушылық несиелер көлемін арттыруда:

Сурет 3 – ҚР ЖТ несиелер көлемі, млрд тг. Ескерту – [3] мәліметтер негізінде автормен құрастырылған.

Несилердің негізгі өсімі тұтынушылық несиелердің 10 жыл ішінде 5 еседен астам өсуімен қамтамасыз етілуде. Бұның басты себептерінің себебі – несиелерге қол жетімділік. Қазірде адамдарға несиелік карталарды пайдалану оңайырақ және қол жетімді болды. Соның нәтижесінде күннен күнге халықтың несиелік жүктемесі артауда:

Сурет 4 – ҚР халқының несиелік жүктемесі. Ескерту – [4] мәліметтер негізінде автормен құрастырылған.

Осы мәселелерді шешуде шетелдік тәжірибелерді қарастыруды ұсынамыз. Американы алып қарастыртын болсақ, «қаржылық сауаттылық» бағдарламасын ерекше атап өтсе болады. Ондағы қаржылық сауаттылық негіздерін қалыптастыру 5 жастан

басталады және жалпы білім беретін мектептерді бітіргенге дейін жалғасады. Бұл жас азаматтарға одан әрі білімі мен таңдаған кәсібіне қарамастан қаржы саласындағы барлық қажетті базалық білім мен дағдыларды кепілге қоюға мүмкіндік береді. Бағдарламаға сәйкес қаржылық сауаттылық мынадай негізгі деңгейлер бойынша қалыптастырылады:

К-01: балабақша және бастауыш мектеп;

К-04: 2-4 сыныптар;

К-08: 5 - 8 сыныптар;

К-12: 9-12 сыныптар.

Ал қаржылық сауаттылықтың негізі қаланған Франциядағы экономиканы міндетті түрде зерттеу 11-15 жас аралығындағы балалар оқитын колледждерден басталады. Лицейлердің жоғары сыныптарында (15 жастан кейін) қаржылық сауаттылық мәселесі «экономика және әлеуметтік ғылымдар» пәні аясында тереңірек зерттеледі. [4]

Әлемнің көптеген елдерінде оқу орындарында оқытылатын пәндер шеңберінде қаржылық сауаттылықты енгізуге белсенді әрекет жасалуда.

Қазір елімізде Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2020 жылғы 30 мамырдағы №338 қаулысымен «2020-2024 жылдарға арналған қаржылық сауаттылықты арттыру» тұжырымдамасы бекітілген болатын. Бұл тұжырымдама азаматтарда жеке қаржыға қатысты шешімдер қабылдау кезінде ұтымды қаржылық мінез-құлықты қалыптастыруға, инвесторлар мен қаржылық қызметтерді тұтынушылар ретінде олардың құқықтары мен мүдделерін қорғаудың тиімділігін арттыруға бағытталған.

Осы тұжырымдама шеңберінде мынадай бастамалар көтерілген болатын:

- Интернет-ресурстарды жаңарту: қаржылық сауаттылық бойынша мамандандырылған интернет-ресурстарды ақпараттық толықтыру және жаңарту жүргізу.

- Білім беру материалдарын әзірлеу: білім беру материалдары әзірленуде және мобильді құрылғыларға арналған арнайы қосымшаға қолдау көрсетіледі.

- Білім беру жүйесіне енгізу: орта білім беру жүйесінде қаржылық білім негіздеріне оқыту курстары қарастырылған.

- Әлеуметтік зерттеу: қаржылық сауаттылық деңгейін өлшеу үшін әлеуметтік зерттеулер жүргізілуде.

Қорытындылай келе, егерде осы қолға алынған бастамалар бойынша нақты шаралар қолға алынатын болса, халқымыздың қаржылық сауаттылығы артып, нәтижесінде қаржы нарығындағы өзекті несиелік ауыртпашылық, қаржылық тұрақсыздық, т.б мәселелерін шешімін табар еді. Бұл өз кезегінде ұлттық валютамыздың тұрақтылығын қамтамасыз етуде оң әсерін тигізетіндігіне сенімдімін.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі сайты. URL: <https://www.gov.kz/memleket/entities/ardfm/documents/details/69344?lang=ru&ysclid=lo8vzcxtat902333313>
2. Медиа портал FinGramota.kz. URL: <https://fingramota.kz/ru/news/post/za-tri-goda-uroven-finansovoj-gramotnosti-v-kazahstane-vyros-s-39-do-402>
3. [Электрондық ресурc]. URL: <https://jusan.kz/analytics/research/obzor-bankovskogo-sektora-kazahstana-2012-2022?ysclid=lo8xwmrocn410641731>
4. [Электрондық ресурc]. URL: https://studbooks.net/1948257/pedagogika/zarubezhnyy_opyt_povysheniya_finansovoy_gramotnosti_naseleniya